

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Šventaragio g.2 LT-01510, Vilnius

2022-07-18 Nr. NP17-45(22)
I 2022-06-29 Nr. 1D-3498

DĖL VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR SU JUO SUSIJUSIŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ PAKETO NR. 22-9951

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (toliau – **Susivienijimas**) susipažinęs su pateiktu derinti Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo ir su juo susijusių teisės aktų projektais Nr. 22-9951 (toliau – **projektas**) teikia šias pastabas bei pasiūlymus.

1. Projekte nėra numatyta teisinio reglamentavimo, susijusio su profesinių sąjungų veikla, garantijomis, kolektyvinių sutarčių sudarymo galimybėmis valstybės tarnyboje ir pan. Atkreipiamė dėmesį, kad valstybės tarnybos santykiuose yra tam tikrų ypatumų, kuomet Darbo kodekse numatytas reglamentavimas jo neapima, pavyzdžiui valstybės tarnybos santykių ypatumai sudarant šakos ar nacionalines kolektyvines sutartis, profesinių sąjungų atstovų dalyvavimas valstybės tarnautojų atrankose, veiklos vertinime ir pan. Susivienijimas siūlo palikti nuostatas dėl kolektyvinių sutarčių bei profesinių sąjungų veiklos, tokias kokios buvo numatytos iki projekto.

2. Siūlome palikti reglamentavimą, kuris nustato, kad jeigu valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje yra veikianti profesinė sąjunga ir vertinamas valstybės tarnautojas yra profesinės sąjungos narys, vienas vertinimo komisijos narių turi būti šios profesinės sąjungos atstovas. Kitais atvejais vertinimo komisijoje stebėtojų teisėmis dalyvauja darbo tarybos atstovas.

3. Atsižvelgiant į tai, kad valstybės tarnautojų atrankos bus decentralizuojamos, siūlome naujai nustatyti reglamentavimą, kuris nustato, kad jeigu valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje yra veikianti profesinė sąjunga ir vyksta atranka, vienas iš atrankos komisijos narių turi būti veikiančios profesinės sąjungos atstovas. Kitais atvejais vertinimo komisijoje stebėtojų teisėmis dalyvauja darbo tarybos atstovas.

4. Susivienijimas nepitaria siūlymui atsisakyti vertinti tarnybinę atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, manome, kad toks siūlymas nėra pagrįstas jokiais motyvais, o atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių vertinimas yra svarbus kriterijus taikant valstybės tarnautojams tarnybinę atsakomybę, individualizuojant bei parenkant tarnybines nuobaudas.

5. Susivienijimas nepitaria numatomam naujam reglamentavimui, kuris numato iš esmės keisti veiklos vertinimo sampratą, reglamentuojant, kad vertinimo tikslas – pasiektų rezultatų įvertinimas, atsisakant privalomo vertinimo pagal kvalifikaciją ir gebėjimus atlikti pareigybės

aprašyme nustatytas funkcijas. Atkreipiame dėmesį, kad ne visiems valstybės tarnautojams gali būti nustatomi tikslai. Didžioji dalis valstybės tarnautojų atlieka aiškiai apibrėžtas kasdienines užduotis ir gali susidaryti tokia situacija, kai nustatyti metiniai tikslai nebus tokie reikšmingi, kad vien tik pagal jų įvykdymą galima būtų vertinti valstybės tarnautojo veiklą, o neįvertinus valstybės tarnautojo kasdieninės veiklos, kuri yra taip pat labai svarbi, veiklos vertinimas taps nemotyvuojančiu procesu.

6. Susivienijimas nepritaria siūlomam naujam teisiniam reglamentavimui dėl suteikiamų atostogos dienų kiekio sumažinimo. Projekto rengėjai nenumato jokių svarbių motyvų, kodėl naikinama viena (praktiškai vienintelė) iš valstybės tarnautojų socialinių garantijų. Siūlome palikti galiojantį esamą nustatytą teisinį reglamentavimą dėl atostogų, nes tai viena iš priemonių skatinanti valstybės tarnybos patrauklumą.

7. Susivienijimas nepritaria siūlomam naujam reglamentavimui, kuomet naikinamas priedas už stažą. Siūlome palikti galiojantį esamą nustatytą teisinį reglamentavimą ir taip išlaikyti vieną iš motyvavimo priemonių - skatinti ilgiau dirbti valstybės tarnyboje.

8. Projekto rengėjai, kaip vieną iš priežasčių dėl ko yra siūloma pertvarka nurodo, kad: „dalis ankstesnių Vyriausybės įgyvendintų priemonių sukūrė tam tikrą teigiamą poveikį, tačiau diegiami pokyčiai dažnu atveju nebuvo orientuoti į sisteminių valstybės tarnybos instituto problemų sprendimą iš esmės, be to, nebuvo užtikrintas nuoseklus, tvarus ir pakankamas finansavimas, todėl buvo sudėtinga pasiekti esminių kokybinių pokyčių ir išspręsti valstybės tarnybos efektyvumo, konkurencingumo ir patrauklumo problematiką.“, tačiau toliau aiškinamajame rašte nurodo, kad įstatymo projektui įgyvendinti papildomų lėšų nereikės. Susivienijimas nesutinka ir mano, kad papildomas finansavimas yra būtinas, kadangi jau dabar dalis įstaigų susiduria su žmonių trūkumu, kuris kilęs dėl įvairių priežasčių: dėl nekonkurencingo darbo užmokesčio, padidėjusio įstaigos darbo krūvio ir pan. Nesant papildomo finansavimo valstybės tarnybos pertvarka nebus sėkminga ir nepasieks siekiamų tikslų. Todėl siūlome 2023 metų biudžetą peržiūrėti pagal įstaigų poreikius.

9. Susivienijimas siūlo neriboti įstaigos vadovams nustatomo amžiaus cenzą. Vadovai į pareigas turi būti priimami vertinant jų kompetenciją, lyderystę bei galimybes tinkamai atlikti pareigas, todėl priėmimas į pareigas negali būti ribojamas vien tik dėl amžiaus.

10. Susivienijimas nepritaria siūlomam naujojo bazinio dydžio peržiūrėjimui kas trejus metus. Bazinis dydis privalo būti peržiūrimas kiekvienais metais ir tik taip bus galima išvengti valstybės institucijose ir įstaigose mokamo darbo užmokesčio atotrūkio nuo darbo rinkos.

Pirmininkas

Saulius Džiautas